

FÜGGETLEN MAGYARSÁG

Egy szám
12
fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefonszám: 164.

Felelős szerkesztő:
DR. KNÉZY LEHEL.
Lapkiadó:
DR. BAJAI ERNŐ.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 8 pengő.
Vidékre negyedévre 8 „

Egy szám
12
fillér.

A kutba esett papirosgyár.

Nem is tudjuk, mikor volt ideje annak, hogy gyáralapítási tervek támogatásával, lanszirozásával foglalkoztak a hatóságok. A háboru kitöréséig csaknem egyforma ütemben szaporodtak a gyárkérmények és a szobrok: vagyis évtizedek során át egyikből sem keletkezett új, pedig ha az idők méhéből kiváltódott volna is ilyen alkotás, senkinek sem lett volna kifogása az ellen, ha a gazdasági és szellemi kultúra alkotásai lépést tartanak egymással.

A Posztó és Takarógyár és a Schön Zsiga szövőgyár voltak az utolsók, amik a hamvaiból éledő magyar ipar első fecskéként megjelentek Baján. Évvel szemben megszűnt a gyufagyár, a vattagyár, megszűnt néhány régi szeszgyár néhány évvel ezelőtt s bezárta a boltot pár téglagyár, malom s meghalt a virulens vizimalomipar.

Pedig tagadhatatlan: nemcsak az olvasmány exotikuma kedvéért, de elsősorban szociális okokból fogadtuk szívesen azt a hirt, hogy megfelelő gazdasági atmoszféra megteremtésével kukoricaszárból papirosot előállító gyárat akarnak **gründolni** Baján.

Aktuális dolognak tartjuk megvilágítani azt is, mit jelent az, hogy a fejlődő város új ipartelepellel gazdagodik. Szinte felesleges magyarázgatni, hiszen ugyis tudja mindenki: nincs foglalkozási ág, amely ipartelepéből hasznot ne húzna. A munkás megkezelhetetlen kenyerét, állástalan hivatalnokok elhelyezkedhetnek, iparosok keresethez juthatnak, iskolák, művészetek fellendülhetnek, orvosok, ügyvédek, jövedelmét húzhatnak belőle, eltekintve az idővel fizetendő adóktól, amelyek a város pénztárába ömlenek belőle s a városfejlesztés előmozdítását almentálják.

Kissé fantasztikus volt a bajai papirosgyár alapítási terv, de igen komoly formában hasadt elő. Nézzük meg, hogyan szoktak ma egy gyárat alapítani. Városi, megyei, állami szubvenciók nélkül ma nem igen szoktak gyárat alapítani. Hogy ez a szubvenció milyen formát ölt, az másodrendű fontosságú. Aki gyárat szándékozik alapítani — nem is

mai keletű ez a szokás — annak első dolga az, hogy állami és városi kedvezményekről gondoskodjék. Minél több kedvezményt biztosítani az államtól és minél több előnyt kicsikarni a várostól, — evvel a programmal kezdődik minden gyáralapítási terv. Vannak, akik csak avval foglalkoznak, hogy ilyen kedvezményeket biztosítsanak, vagy járjanak ki s amikor minden concesszió, vámmérséklés, adókedvezmény illetékmentesség, ingyen telek, olcsó téglák, a refakciák különböző nemei, szubvenció, állami hitelnyújtás s általában a privilegizáltság biztosítékai mind együtt vannak, akkor néz olyanok után, akik a kedvezővé vált feltételek mellett a gyár alapítására hajlandók, vagy esetleg el is adja így az egészét.

A papirosgyárnál a vállalkozó semmitsem kért, csak a gazdálkál akart a gyár üzeméhez szükséges kukoricaszár szállítására tíz éves szerződést kötni. Valami jelentéktelen differencia állt elő, mint pszichikai gátlás s így a bácsmezei gazdák nem voltak hajlandók meghozni azt az áldozatot, amely a gyár működésének hosszú idejére eszköptálva arányban állt volna a várható szociális s országos előnyökkel. Ma meg kell becsülni minden hajlandóságot, amelyik a mai viszonyok közt nagyarányú ipari vállalkozás megszervezését tűzi ki célul. Mivel pedig más módja a megbecsülésnek nincs, mint ami így áll elő, azért nemcsak az arányban álló, de az elviselhető mértékig vállalkozni is kellene a támogatásra. Elvégre is legyünk tisztában avval, hogy minden gyáralapítási terv titkos versengést kelt a magyar városok közt s az alakuló gyár azt a helyet választja, ahol a legtöbb kedvezményt látja.

Alig van az országban megye, amelyik bármilyen nagyipari vállalkozás számára kedvezőbb telephely lenne, mint éppen Bácska. Hirtelen nem is tudnánk megjelölni olyan magyar várost, amelyik a természeti kincsekben való gazdagsága, vagy legalább is a természeti kincsekhez való közelsége folytán predesztinálva lenne

bizonyos gyári termelés számára.

A gazdának még egyszer revizió alá kell venniök negatív álláspontjukat s áldozathozással kell elősegíteni a papirosgyár megalakulását s itteni letelepedését. Ha a gazdák jobb belátásra jutnak, remélni lehet, hogy Baját sem fogja ennyire szisztematikus rendszerrel elkerülni minden vállalkozói tőke. A magyar gyáripár

fejlődési vonalát ugyanis a Balkán felé jelöli ki gazdasági helyzete s a Balkánhoz legközelebb eső s vasuton, viziuton leginkább megközelíthető város mégis csak Baja. Ezt a szomorú szerencsét nem lehet Bajától elvitatni s talán egyszer még ki is lehet majd használni azt a helyzetet, aminek eddig csak keserves terhét viseltük.

Vasárnap hajnalban meghalt dr. Nyiraty Dezső városi tiszti főügyész.

Minden elmulás fájdalmat okoz, de különösen a szívekbe markol akkor, amikor olyan közéletű ember élete zuhan a halál örvényébe, akit közszeretettel övez, akire mindenki szeretettel gondol s akinek az élete már nem is az illető egyéni sajátja, hanem a társadalomé, városé, az államé, vagy az egész emberiségé. A nagy Kaszás hideg lehelete csapott meg bennünket tegnap, vasárnap reggel, amikor szájról-szájra terjedt el a kegyetlen hír, hogy dr. Nyiraty Dezső városi t. főügyész meghalt. Bánatos nosztalgia ereszkedett a szívekre a gyászír hallatára, hogy a halál megirigyelt egy fiatal életet.

Dr. Nyiraty Dezső halála az egész város társadalmát egyformán érinti, mert dr. Nyiraty Dezső nem volt visszavonult magános ember, hiszen az ő élete a közélet volt s így érthető a döbbenetes hír, mely a város minden lakosát mélyen megrendítette.

Dr. Nyiraty, mint ember.

Dr. Nyiraty Dezső régi bajai patricius családból való volt. Az édesapja, dr. Nyiraty János ügyvéd, a Függetlenségi 48-as Kosuth-párt helybeli szervező volt kimagasló vezérlő alakja. Híres szónok volt, tígyes debatter. Husz évvel ezelőtt Baja város legnépszerűbb polgára, aki 1925. ősz végén halt meg. Az ő fia volt dr. Nyiraty Dezső, aki ha nem is volt olyan temperamentumos, harcias egyén, azért mégis éppen olyan közmegebecsülés övezte dr. Nyiraty Dezsőt, mint egykoron az apját.

Valami csodás vegyüléke volt nemes egyénisége a mindent meg

értő, bölcs, szinte nőies szelidségnek és az erős, férfias határozottságnak, mellyel komoly problémák megítélésénél éles judiciumát mindig ingadozás nélkül követte.

Szava halk és szelid volt, de elméjének munkája mindig világos, átlátszó, éles, logikus.

A városi törvényhatóság köz- és magánjogi problémái, az átmeneti idők nehéz válságai sokszor állították szembe nehéz feladatokkal, de kiváló jogászai szak-képzettsége, gyakorlati érzéke játszva küzdött meg a legnehezebb kérdésekkel.

Nem volt amellett egyoldalú jogászember, de széles látókörű európeér, akit az életnek általában: irodalmi, művészi, kulturális és szociális problémái egyformán érdekeltek.

A hivatalos és magánéletében mindig figyelmes jó barát volt, aki mindenkit egyforma szeretettelábrólással fogadott és aki egyforma készséggel segített mindenkin, akin segíthetett.

A betegsége kezdete.

A betegsége nyolc évvel ezelőtt, a felszabadulás évében kezdődött. A tüdejében és a belsejében daganatok képződtek, amik mindig jobban elharapódtak. A betegség ellen orvoslást keresett. Budapesten dr. Rosenthal egyetemi professzor kezelte. Minden négy hónapban felment hozzá s ez idő alatt kvarcfénybesugárzást és Röntgen-kezelést kapott. A kezelés rendkívül fájdalmas volt s minden esetben az egy-egy héttig tartó ilyen kezelés után annyira elgyengült, hogy csaknem ágyának esett. Evvel a kezeléssel akarták a rosszindulatú belső da-

Sárcipő,

leszállított áron árultunk

FENYVESI ÁRUHÁZ

Figyelje meg árainkat!

Tavaszi kötöttáru-ujdonságok

női kabátok, mellények, Cardignok beérkeztek, nagy választékban

Baja

FISCHER PÁL divatüzlete

Figyelje meg árainkat! Szabott árak! Nézze meg kirakatalnkat!

ganatokat visszafeljeszteni, amik állandóan veszélyeztették az életét s végül az utóbbi időben széttronsolták s teljesen átfurták a szívét és a tüdejét.

A berlini vizit.

Épen most egy éve, hogy a németországi kórházépítkezést s egészségügyi berendezéseket tanulmányozó dr. Róna Dezső kórházi igazgató-főorvossal és Nagy Márton műszaki tanácsossal együtt kintjárt Berlinben s ekkor megvizsgáltatta magát a leghíresebb német orvosprofesszorral. A német professzor már akkor megmondotta a kísérő két bajai urnak: dr. Róna Dezsőnek és Nagy Mártonnak, hogy menthetetlen s legfeljebb két évig fog élni dr. Nyiraty Dezső.

Három hete esett ágyának...

A szervezetét örlő gyilkos kórral rendületlenül tovább is bejárt a hivatalába és végezte kötelességét. Három héttel ezelőtt, február 20-án tájt egyszer nagyon rosszul lett, mikor hirtelen nagyot enyhült az idő, úgy hogy erős vérvesztéséget szenvedett. Dr. Burtik Andor városi tisztifőorvos úgy nyilatkozott akkor, hogy más ember már akkor meghalt volna, de dr. Nyiraty Dezső szívós természete kiállta a nehéz kór első orvítamadását.

Öt orvos kezelte.

A nagy beteg összeesett: naponta négy-öt orvos tett látogatást a betegnél s vérpótló szerekekkel, valamint morium és kámfor-injekciókkal galvanizáltak erőt fáradt testébe.

Öt orvos gyógykezelté állandóan és pedig dr. Burtik Andor városi tisztifőorvos, dr. März Jakab és dr. Alföldy József kórházi osztrályos-főorvosok, azonkívül dr. Grauang Armin, a Tüdőbeteggyógyozó főorvosa és dr. Szász Imre orvos.

Dr. Nyiraty Dezső vasárnap hajnali fél négy órakor hunyta le örökre a szemét. Dr. Szász Imre gyerekkori barátja, akivel kiűnt volt a fronton is, töltötte halálós ágyánál az éjszakát. De ott virrasztottak még mellette a felesége, az édes anyja és a nővére: dr. Madarász Lajosné is. Az elhatalmasodott daganatok, amik a tüdőterét átvágták, megfojtották. Nem volt ereje egy nagy mellére törő köhögéskor kiköpní az összegyülemlett aludt vért, amitől megfulladt. Nem tudóvész ölte meg, hanem a belsejében támadt daganatok.

Nyiraty Dezső életrajza.

1892-ben született Baján. Egyetemi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte. 1919-ben avatták jogtudományi doktorrá ugyancsak a budapesti egyetem jogi fakultásán. 1921-ben szerezte meg az ügyvédi diplomát a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt. Szülővárosában nyitott ügyvédi irodát s itt két éven át magánpraxist folytatott, majd 1923-ban megválasztotta a törvényhatósági bizottság Baja városi tisztifőügy-

szévé. A világháborúban is részt vett: négy éven át katonáskodott: 1914-től 1918-ig, amikor is mint zászlós szerelt le. 1927. júniusában nősült meg, amikor feleségül vette Fülöpp Irénkét, Fülöpp Gyula járásbírói alelnök leányát.

A utolsó napok.

Dr. Nyiraty Dezső a lelkiismeretes kötelességteljesítés embere volt, aki még a beteg ágyában is dolgozott: intézte a város jogügyeit.

Tagja volt egy csomó társadalmi és sportegyesületnek: így a Nemzeti Kaszinónak és a Bajai Evezős Egyletnek, igazgató-sági tagja volt a Bajai Posztó és Takarógyárnak, valamint a Városi Villamossági Üzemnek.

Halála alkalmából a városházára kitűzték a gyászlobogót.

A városi tanács és a törvényhatósági bizottság több tagja testületileg jelent meg a gyászhalznál és részvétét nyilvánította. A temetésen a város is képviselti magát teljes tisztviselőkarával, valamint az egész törvényhatósági bizottsággal.

A temetésen az Ügyvédi Kör nevében dr. Knézy Lehel ügyvéd, a Független Magyarság felelős szerkesztője bucsuztatja.

Fellendülés előtt az építőipar.

Az ezévi építkezések igen nagyarányúnak ígérkeznek

A februári nehéz téli napok súlyosan hatottak ki az építőanyagpiacra, mivel éghajlati viszonyaink nagyfokú változása az építkezési munkálatok megkezdését lehetetlenné tette, ami az anyagszállítás teljes stagnációját jelentette. Az építőipar tekintélyes megbízások fölött rendelkezik s csak az időjárás további megjavulása szükséges, hogy az idei munkálatok megkezdődhessenek.

Az idei építkezés olyan nagyarányúnak ígérkezik, hogy az országban legalább is 36 000 munkás lesz foglalkoztatható, ami szociálpolitikai szempontból eléggé fel nem becsülhető körülmény, miért is az ország vezetésének legvitalisabb érdeke, hogy az építkezést gátló akadályokat nem csak, hogy elhárítsa, hanem megtegye mindazokat az intézkedéseket (elsősorban a házadómentesség kedvezményével), amelyek alkalmasak arra, hogy a régen várt fellendülést előidézzék.

A fentiekből könnyen következtethető, hogy ha az építőipar pillanatnyilag stagnál is, a folyó évi kampányhoz fűzött remények, ha nem is teljes egészükben, de részlegesen meg fognak javulni, és a forgalom semmiesetre sem fog a múlt évi mögött maradni.

„Tricosal” legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb szigetelő anyag. Egyedárusító GRÜNHUT és TÁRSA. Telefon 160.

Varietét és bárt csinál Budapesten Baja város egykori munkapárti főispánja.

Évekkel ezelőtt szűnt meg meglehetősen nagy adósságok hátrahagyásával rövid fennállás után Budapesten az egyik éjszakai szórakozóhely: a Jókai-téri Uhu-mulató. Kényszerregezési eljárás majd csőd lett a mulató vége, aminthogy az minden mulatásé is. Az egyik tulajdonos az anyagi kötelezettségek elől külföldre szökött, ami csak színesebbé tette a mulató botrányát. Később Rott Sándornak, a most Bécsben szereplő magyar komikusnak volt színháza az Uhu-mulató helyén, de nem tudott reuzálni.

Az Uhu-mulató kapuit bezárták s a háziur, mint legfőbb hiteltelző, minden berendezést elárvereztetett. Már második éve, hogy nem akadt vállalkozó, aki a helyiséget valamilyen célra ki-

bérelte volna. Most azonban érdekes vállalkozás készül az Uhu-mulató helyiségében.

Szemző Gyula, Baja város nyugalmazott főispánja kibérelte a mulató helyiségét és a legközelebbi hónapokban nagyszabású külföldi mintára berendezett varietét akar ott alapítani.

A tervek szerint a mulató két részből állana. Az egyik a földszinten volna, ahol egy nagy terem van és ahol varieté számokat léptetnének fel. A másik a szuterén helyiségben, ahol kis bárt rendeznének be.

A budapesti éjszakai élet szerepviói most érdeklődéssel várják az új varieté megnyitását már csak Szemző Gyula személye miatt is.

A március 13-iki hangverseny szereplői és programja.

Jelentettük már, hogy a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola igazgatósága egy ifjúsági hangverseny keretében legjobb növendékeit küldi le Bajára, mintegy annak szemléltetésére, hogy a rendszeres, szakszerű vezetés, irányítás mily nagyszerű eredményekre képes.

Pálffy Mária (ének), Fischer Anny (zongora), Radó Magda (gordonka), Koromzay Dénes (hegedű), dítrói Csibye József (zongora), a Zeneművészeti Főiskola legjobb növendékei, akiknek bemutatkozásában tulajdonképpen a magyar zenei jövőt ismerjük meg, amely most bontogatja szárnyait és amely, mint a márc. 13-iki est igazolni fogja, a legszebb reményekkel kecsegtet; egyszersmind ékesszóló bizonyossága annak, hogy a magyar zenekultúra fejlesztése a legjobb kezekbe van letéve a Zeneakadémián, amelynek fáradhatatlan titkára, Mészlányi Róbert dr. min. tanácsos, személyesen kíséri le a fiatal művésznövendékeket bajai hangversenyükre. Feleslegesnek tartjuk e helyen hangsúlyoznunk, hogy ilyen hangversenynek milyen nagy nevelői értéke és hatása van mind a tanulmánygyő ifjúságra, mind annak szüleine néve is.

A március hó 13-án (szerdán) este fél 9 órakor a Nemzeti Szálló

hangversenytermében megrendező rendkívüli hangverseny bevétele a Liszt Ferenc Kör által felállítandó zeneiskola alapja javára szolgál.

Az országos Magyar Kir. Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola első bajai ifjúsági hangversenyének műsora a következő:

1. Bevezető. Mondja: dr. Mészlányi Róbert min. tanácsos, a Zeneművészeti Főiskola titkára. 2. a) Debussy: Jardin sous la pluie. b) Liszt: Egy forrás mentén. Zongorán előadja: Fischer Anny. (Tanára: Székely Arnold.) 3. a) Tschaiowsky: Canzonetta. b) Sarasate: Spanyol tánc. Hegedűn előadja: Koromzay Dénes. (Tanára: Zsolt Nándor.) 4. Gounod: Ballada és ékszerárca a „Faust” c. operából. Énekl: Pálffy Mária. Tanára Hilgermann Laura.) 5. a) Rubinstein: Melódia. b) Popper: Francia fülüs tánc. Gordonkán előadja: Radó Magda. (Tanára: Schiffer Adolf.)

Szünet.

6. a) Wieniawsky: Legenda. b) Hubay: Zephir. Hegedűn előadja: Koromzay Dénes. (Tanára: Zsolt Nándor.) 6. a) Kacsóh: Késő ősz van... b) Hubay: Rózsabokor. c) Dientz: Liliomszál. Énekl: Pálffy Mária. (Tanára: Hilgermann Laura.) 8. a) Grandos: Intermezzo. b) Popper: Mazurka. Gordonkán előadja: Radó

Szép asszonyok, szép lányok krémje a 4-es számú Avasi créme!

Zsiros krém, az arc bőr szépségének, üdességének megővására való. Azok használatát, AKIKNEK TELJESEN TISZTA, SZEP ARC-BŐRÜK VAN, de túlságosan száraz, Száraz az olyan arc bőr, amely nem fénylik, mosdás után húzódik, feszül és könnyen hámlik, repedezik, rendkívül érzékeny, a szél könnyen kifújja, a víztől, erősebb szappantól érdes lesz és fáj.

Csak az **Apolló**-illatszertárban kapható.

Schön és Bajai a DGT. köszénbányák képviselője. 7000 kalóriás pécsi tojás szén (bulett)

A pécsi bánya 1928. év őszén hozta forgalomba és használata azóta rohamosan terjed, mert hozzáértően kezelve, megfelelő rostélyon (cc 14 mm. köz.) szagtalanul ég el és használatával a porosz szénekkel és kokszzal egyenlő értékű hőra és érhető el. Kívánatra önköltségi áron rostélyt cseréltetünk. Kívánatra háznál díjtalanul bemutatjuk a bulett használatát.

Fával garantált szentes

téla

legolcsóbb árban

Grünhut és Társa

tégla- és téglyáruháza.

160.

Nyománnyait
mirelőtt be, kérjen ár-
ajánlatot a IN-nyomdából.
Baja, Madly-tér 8. sz.

Magda. (Tanára: Schiffer Adolf.)
9. a) Chopin: 2 etűd (E-dur és Esz dur.) b) Weber: Rondo brillante. Zongorán előadja: Fischer Anny. (Tanára: Székely Arnold.) Az egyes számokat zongorán dítói Csiby József kíséri.

A hangverseny a tanulóifjúság számára délután 5 órakor kezdődik.

Esővíz medencék elkészítését legolcsóbban vállalja.
GRÜNHUT és TÁRSA
Telefon 160.

HIREK.

— **Ünnepélyek március idusán.** Március 15-ike nagy napja a magyar lobogó temperamentumának. Ezen az évfordulón minden évben megünnepeljük azt, amit az országban senki meg nem tart és nem respektál: ünnepeket a márciusi ifjakat, a nemzet vértelen hőseit, a történelmi szenteket és a szabad sajtót. A bajai egyesületek is mind megünnepelik ezt az évfordulót. A Kereskedelmi Kaszinó és Omke fiók tagjai pénteken este a Nemzeti Szálloda nagytermében társasvacsorán hódolnak a történelmi évfordulónak. Az ünnepi szónok Schmidt Béla városi polgári iskolai tanár, a Kereskedelmi Kaszinó könyvtárosa lesz. Az Ipartestületben is halvacsoza lesz ezen a napon. Az ipartestület délután 4 órakor kezdődő ünnepélyén a díszszónok dr. Knézy Lehel ügyvéd, a F. M. felelős szerkesztője lesz.

— **Kinevezés.** A kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére dr. Jeszenszky Sándor min. o-tanácsosnak a min. tanácsosi címet és az V fiz. osztály jellegű adományozta.

— **Ázsia a Sugovica korzón.** Pár nap előtt felhívtuk a városi mérnöki hivatal figyelmét a Kamarás-dunaparti korzóra, ahol minden ember zsonglőrre képezi ki magát, míg bakkecske ugrás-szerű, testgyenyészeti gyakorlatokkal átjűt a korzó egyik végéről a másikra. Fontos volna, ha a mérnöki hivatal eljárna a Sugovica korzó érdekében s a havat eltakarítatná, hogy a hó-lé ne alimentálja a bokáig való sárképződést. Tűrhetetlen az a legsötétebb ázsiai állapot, ami a korzón van, ahol minden átkelő úgy beszélget tegezve az Urissal, mintha mindegyik kiszolgált huszárörmester volna.

— **Haldoklik az influenza-járvány.** Végre odaértünk, hogy nemcsak a járvány áldozatai haldoklanak, hanem maga a járvány is. Az influenza haldoklik: a jár-

vány erősen csökkent az egész országban. A tiszti főorvosi hivatalba alig történik bejelentés, de azok közt sem fordul elő tüdőgyulladásos, vagy egyéb szövődőményes eset.

— **A vidéki törvényhatósági városok is megkapják a 30 éves házadómentességet.** A pénzügyminiszter elnöklésével pénteken megtartott tanácskozás kapcsán beszámoltunk arról, hogy a fővárosi új építkezésekre vonatkozóan a kormány 30, illetve 35 évi házadómentességet tervez és ilyen értelemben pár napon belül törvényjavaslatot is nyújt be. A minisztertanács az idevonatkozó tervezetet el is fogadta. A szóbanforgó törvényjavaslat azonban a házadómentességet nemcsak a főváros területére állapítja meg, hanem az ország minden nagyobb városára, elsősorban pedig a törvényhatósági joggal felruházott városokra.

— **Kétezer jugoszláv földmivest küldenek ki Németországba és Franciaországba.** Dr. Drinkovics Máté szociálpolitikai miniszter jóváhagyta azt a megegyezést, amely a jugoszláv mezőgazdasági munkások Németországba és Franciaországba való kiküldetésére vonatkozik. E szerint ezer férfit munkást Németországba, részben Franciaországba küldetnek ki. A munkások kiküldése csoportonként történik s egy-egy ötös csoportban legalább egy irástudó munkásnak kell lennie. A kiküldendő munkások nagyrészt muraköziek és prekomurjeiek lesznek.

— **Ágyuszentelést rendezett egy akrobata a párisi Notre Dame előtt.** Nem egészen mindennapos volt a látvány pár nap előtt délután. A notredamei székesegyház előtt egy óriási méretű ágyu öblös torka meredezett az égnek. A háború „kövér Bertá” jára emlékeztető monstrumot egy Sacchini nevű akrobata vontatta a dóm elé. Az akrobata, akit a párisi publikum a „gránátember” néven ismer, tisztességtudóan bekopogtatott a templomba s megkérte a papokat, hogy szenteljék meg az ő ágyuját. Elmondta, hogy legközelebb kockázatos mutatványra készül: 50 és 70 méternyire akarja magát az ágyuból kilövetni. A produkció veszélyes, — ő maga pedig igen valóságos, kéri tehát a papság áldását. A székesegyház papjai nem is láttak a dologban semmi kivételt s ünnepélyesen megáldották az akrobata ágyuját.

— **Influenzajárvány** idején gondoskodjék arról, hogy gyomra és beleit a természetes *Ferenc József keserűvíz* használata által többször és alaposan kitisztítsanak.

— **Elrontott gyomor,** bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfejfájás, székszorulás esetén reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízkúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést és a testet könnyedé teszi. Több orvosprofesszor a **Ferenc József** vizet szív-elzsírosodásnál is reggel, délben és este egy-egy harmadpoháryi mennyiségben rendeli. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Talált és elkobzott tárgyak értékesítése.** Mindazon talált tárgyak, amelyek 1928. március 18-ig a bajai m. kir. rendőrkapitánysághoz beszolgáltatottak s jogos tulajdonosaik a törvényes időn belül átvételük végett nem jelentkeztek, továbbá mindazon tárgyak, amelyek a rendőrkapitányság által jogerős ítélettel elkoboztattak, f. évi március hó 20-án d. e. 9 órakor a kapitányság folyosóján nyilvános árverésen el fognak adni.

— **Északi fenyőpintyek Baja környékén.** A rendkívüli hideg és a havazás nem egy olyan érdekes madárfaft hozott Baja környékére, amely különben sohasem fordult elő nálunk. Ilyenek az északi fenyőpintyek, amelyek ötvenes nyolcvanas csoportokban belátogatnak még a városzéli kertekbe is s a hóból kiálló dudvanövények magját eszik. Kissé hasonlítanak a fenyőpintyek a felületes szemlélő előtt a verebekhez. Azonban sötétebb a színezetük, hegyükön és vállukon feltűnő, sárgás-vörös szín jól megkülönböztethetőkké teszi őket. Nagyon hasonlítanak a mi kedves pintyökünkhöz. A fenyőpinty hazája Észak-Európa és Ázsia nagy fenyves-zónája. Most február végefélő jelentkeztek nálunk s ez azt jelenti, hogy már visszafelé vonulnak a magas északra.

— **Az egészségügyi propaganda Magyarországon.** Poltermann Arthur dr. miniszteri tanácsos, az egészségügyi propaganda központi vezetője jelentést készített az egészségügyi propagandáról Magyarországon. A jelentés szerint a működését 1921. nvarán megkezdett és a népiéleti és munkaügyi minisztérium fennhatósága alatt álló „Egészségügyi Propaganda Központ” azzal a céllal létesült, hogy az egészségügyi ismeretek terjesztését az ország minden részében központilag irányítsa és ellenőrizze. Az egészségügyi propagandaközpont felügyelete alatt és irányítása mellett 1927—28-ban, egy év alatt 4452 egészségügyi előadást tartott az országban, amelyek közül 1092 az egészségügyi propagandaközpont által

kölcsönadott filmek bemutatásával volt egybekötve. Igen tanulságos az évi jelentésnek a tisztí főorvosok véleményein felépült része, amely az egészségügyi nevelés útjába gördülő akadályokról számol be és egyben utmutatásul szolgál arra, hogy az egészségügyi kormányzatnak népünk egészségügyi érdektelenségén hogyan kellene segíteni. A jelentés törvényhatóságokként számol be az egészségügyi nevelés munkájáról és részletesen ismerteti az egészségügyi propagandada szervezetét.

— **A „Ratinolról”** az elismert levelek tömege nyilatkozik dicsőően. A többek között ezt írja Andrássy Mihály gróf szigetvári intőzősége: A „Ratinol” nagyon jó eredménnyel végződött. — Így ír Ferenczy Géza erdőteleki községi főjegyző: „A két év előtti patkányirtás csodálatosan teljes eredményre vezetett, amennyiben a községi tenyészállatok istállójába befészkelődött patkányokat a „Ratinol” előírásos használata teljesen kiirtotta.” — Ezen írtóanyag beszerezhető: Ratinol Laboratórium Budapest, — Murányi utca 36.

— **Prof. Harx Baján.** Néhány nap óta érdekes vendége van Bajának. Harx professzor, a közismert grafológus, aki irásanalizálásával országszerte nagy feltűnést keltett, egész napon át március 20-ig a Központi Szállodában bárkinek egy sor írásból pontos jellemábrázolást készít, ugy a jelenből, mint a múltból, csekély 1 pengő díj ellenében. Mint halljuk a kiténő grafológust már eddig is sokan keresték föl s az érdeklődők száma szinte óráról-órára növekszik, főként mivel Harx mester csak 20-ikáig fogad látogatásokat.

Nyiltér.

E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Helyreigazító nyilatkozat.

A Független Magyarország 1928. évi november 10-iki számában megjelent nyiltéri felhívásra kijelentem, hogy a váltók felmutatása után meggyőződést szerztem arról, hogy azokon az én aláírásom nem szerepel, miért is Singer Ignác bajai borkereskedő ellen 124,000,000 korona értékű váltók kiadása iránt indított pert visszavontam.

Városlőd, 1929. március 10-én.

Boglutz Viktor
városlödi gyógyszerész.

A SINGER VARRÓGÉPEK
MÉGIS A LEGJOBBAK!

U-R-A-N-I-A

Március 13-án, szerdán d. u. 6, este fél 9 ó.

Agnes Günther világhírű regényének filmváltozata

Szent és rajongója

Filmregény 10 felvonásban. — Főszerepben:

Gina Manes és Wilhelm Dieterle.

Édes jó szerelem

Rendkívül bájos vígjáték 8 f. — Főszerepben:

Jack Holt és Alice Day.

— H i r a d ó. —

... az lehet, de a Pollák-féle butor mégis egészen más; kivitele izléesesebb, kidolgozása gondosabb, ... s nem minden ok nélkül vevője a gyárnak az ország minden számottevő butorkereskedője.

Két szoba-konyha és mellékhelyiségekből álló lakás,

lehetőleg a Belvárosban május 1-re kerestetik. — Cim a kiadóban.

Mielőtt **sodronykerítés-**

szükségletét beszerezné, kérjen áralánlatot a készítőktől:

UTRY Pál Fialtól
Erzsébet kir. u. 38. Tel. 280.

Hirdetmény

Az Egyesült Magyar Malomipar r. t. Budapesten, közhírré teszi, hogy az 1927. január havában kiszolgáltatót ideiglenes részvényutalványok bevonása ellenében a f. é. március 4-től f. é. április 4-ig terjedő időben pénztárnál (Budapesten, V. Ujpesti rakpart 22-23. sz.) az egyenként 10 pengő n. é. társulati részvényeket kiszolgáltatja, minélfogva felkéri a t. részvényeseket, sziveskedjenek az ideiglenes elismervényeket, a sorszámkat feltüntető jegyzék kíséretében benyújtani.
Budapesten, 1929. március 2.

Márc. 11-től március 18-ig reggel fél 8 óráig
Dr. Makray László és Gyarmati Emil
gyógyszerész patikája tart **éjjeli szolgálatot.**
Az ügyeletes gyógyszerészár vasárnap délután is nyitva áll a közönség rendelkezésére.

Perfekt gépirónő
könyvelésben, pénztárkezelésben, valamint az összes irodai munkákban jártas, több éves gyakorlattal bíró leány irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

Könnyű, törhetetlen, viharálló, fagy, víz és tűzmentes a valódi **Hatschek-féle Eternit.**

Javításmentes az ETERNIT háztető.

Diszes cement-, márvány-mozaik lapokat, lábzsátokat és műkő-síremlékeit a legjobb és legszebb kivitelben, állandóan nagy választékban ajánlja
GRÜNHUT és TÁRSA
Telefon 160.

Eladó házhelyek

Állatvásártér, Gyár utca és Gyalog utcákra szolgáló több házhely eladó.
Akik erre igényt tartanak, bővebb felvilágosításért forduljanak
SOMORJAI FERENC

füszer és csemegekereskedőhöz Várady érsek-ut (Vármegeyházával szemben), ahol a házhelyek alaprajzai is megtekinthetők.

TÉGLA

a legolcsóbban

Pollák József

fakereskedőnél.
Rosenthal Mohács és Duna-szekcsői Téglagyár egyedárusítójánál.

Mérlegképes könyvelő,

a munkásbiztosítási ügyekben teljesen jártas, — megfelelő alkalmazást keres.
Cim a kiadóhivatalban.

Csillárok

gyári áron kiárusítatnak

Bohner és Társai cégnél,
Baja. Telefon 256.

Részletfizetésre Ablak, Ajtó, Butor

és mindennemű asztalosmunka beszerezhető

Szabó Ferenc

törv. bejegyz. cég faáru és butorgyárában **Baján.**

Butorraktar: Kossuth Lajos ucca 11. Telefon: 3-40.

Gyárüzem: Barcs ucca 4. sz. (saját ház.) Telefon: 2-40.

Fürösztő és mosó teknők, létrák

jó olcsón csak

UTRY PÁL Fialnál
kapható!
Erzsébet kir. u. 38. Tel. 280.

Gépügynök

magas jutalékkal felvétetik.
ACZÉL ÁRMIN, Baja.

Hönlig Ferenc

ismert vendéglőjében március idusán (15-én, pénteken este) nagy **halvacso** ra lesz, melyre a nagyérdemű közönséget, ismerőseit és jó barátait ez alkalomra ünnepiesen meghívja. A zenét Taksz Imre kiténő zenekara szolgáltatja. Aláírásk a vendéglősnél eszköz-lendők. — Tisztelettel
Hönlig Ferenc
vendéglős.

Czifrusz Ferenc utca 41. sz. alatt tanulóknak

zongora-gyakorlást
olcsó díjért nyújt.

BONYHÁDI TAKARÉK TÉGLAGYÁR LERAKATA.

Nyomatott a Corvin-nyomda gyorsajóján Baján.

Kapható:
Kizárólag
Goldschmidt
Lajos
fatelepen,
Baja, Sugovica part